

at Udlandet nu i høj Grad er gaaet i denne Retning. Men naar Udlandet har gjort det, saa er det sikkert stet under tilbørligt Hensyn til alle dets Krav, og man har sikkert i særlig Grad søgt at værne sine egne økonomiske Interesser udadtil. Derimod forekommer det mig, at Vestræbelserne i dette Forslag mere gaa ud paa at ordne Forholdet indadtil, medens det forekommer mig, at de økonomiske Interesser udadtil ikke ere tilstrækkelig varetagne. Det enkelte Land, den enkelte Toldunion kan sikkert i en vis Forstand betragtes som en økonomisk Enhed, der bør søge at hævede sin økonomiske Selvstændighed ved at tilegne sig finansielle Fordele paa de andre Samfundets Beføstning, selv om det kun kan ste paa Beføstning af vedkommendes Værdier. Men det forekommer mig, at vi ved dette Forslag for vort Bedkommende gaa den modsatte Vej. For os er Landbruget Grundbetingelsen for vort økonomiske Liv; men ikke desto mindre indeholder dette Forslag ikke noget nævneværdigt til Værn om denne vor største Indtægtskilde, til Støtte for Landbruget i hele den fortvivlede Kamp, som det for Tiden maa føre i Kæmpen med hele Verden, og det endda i en Periode, der har skabt unaturlige Vanfærdigheder. Naar jeg siger, at Landbruget maa kæmpe mod unaturlige Vanfærdigheder, sigter jeg til, at uhyre Landstrækninger, i den nye Verden, hvor der gennem Martusinder er ophobet store agrariske Rigdomme, nu udnyttes paa en Maade, der er høist unaturlig, idet der er etableret en Røddrift, som intet Hensyn tager til Jordens fremtidige Produktionssevne, men kun tager Sigte paa den øjeblikkelige Binding. Denne unaturlige Drift har selvfølgelig paa alle Landbrugets Omraader medført en Overproduktion, som kastes ind paa vort Marked, og som vi maa kæmpe med ikke alene uden nogen Beskyttelse, men ogsaa under et haardt Tryk fra vore Værdier. Dette i Forbindelse med forskelligt andet har naturnødvendigt medført, at vor nationale Velstand Dag for Dag vinder bort som Dug for Solen. Et godt Bevis herpaa vil det sikkert være, at en tilfældig Vurdering af Landets største Værdier, Landejendommene, nu næppe vil andrage meget over Halvdelen af den Værdi, de havde for kun 10—15 Aar siden. Det vil sikkert være en god Maalestof for, i hvilken Grad og med hvilken Fart vor nationale Velstand er gaaet tilbage. Desuden er der i den senere Tid givet et Bevis herfor af en Autoritet, der sikkert har mange Betingelser for at kunne domme i dette Spørgsmaal. Jeg sigter herved til Landmandsbankens Direktion. Landmandsbanken

har ganske nylig udgivet et Aarsregnskab, der indledes med nogle mere almindelige Bemærkninger, hvis Indhold ifølge „Nationaltidende“ af 23de Februar i Korthed omtrent er dette: At Nationalvelstanden i det forløbne Aar er gaaet tilbage, at der er en stærk Tilbagegang i vor nationale Velstand, er sikkert en Rendsgerning saa klar, at selv de mest haartrukne Teorier ikke ville være i Stand til at tilfløre den, og dersom dette fortsættes, vil det sandsynligvis ikke vare meget længe, inden der ikke vil være nogen imponerende Forstel paa Værdien af den store og den lille Vandjendom. Derved vil der ganske vist være tilvejebragt en vis Lighed mellem store Dele af Samfundets Medlemmer; men jeg tror ikke, at en Lighed af den Natur, der bestaar i, at vi alle forarmes, er det, der bør tilstræbes. Den højtærede Finansminister har til Grund for Bevægelsen i protektionistisk Retning anført, at vi skulle skaffe Arbejde til den disponible Arbejdskraft, som vort Hovederhverv ikke kan benytte. Jeg tror, at det havde været mere korrekt, naar den ærede Finansminister havde sagt: den disponible Arbejdskraft, som vort Hovederhverv ikke kan betale, thi det er sikkert mere af Mangel paa Betalingssevne end af Mangel paa Arbejde, at vort Hovederhverv maa give Afkald paa en stor Del af den bedste Arbejdskraft. Jeg kan i denne Henseende ganske slutte mig til den Udtalelse, der forleden under Behandlingen af Kreditforeningsloven fremkom fra den ærede 2den Landstingsmand for 1ste Kreds (Th. Nielsen). Landbruget vilde sandelig være i Stand til at sysselsætte langt flere Kræfter, naar det raadede over den fornødne Kapital. Dernæst inder jeg ikke, hvilken Interesse Staten som saadan har af at skabe Arbejde, der ikke bringer den Fordele enten i aandelig eller materiel Henseende. Hvad det aandelige angaar, antager jeg ikke, at det er mere forædlende at være simpel Industriarbejder, Handelsmand, Sømand eller Tjener end at være Landboer, og hvad det materielle angaar, har Industrien næppe nogen Ginde haft store Kapitaler her i Landet. I den Henseende slutter jeg mig ganske til Udtalelsen under anden Behandling af den ærede 1ste Landstingsmand for 8de Kreds (Breinholt), naar den ærede Landstingsmand den Gang gav sin Opfattelse Udtryk i den Sætning: Man kan ikke tage Kød fra koløs Mand. Jeg tror altsaa ikke, at der vil være synderlig Gevinst for Staten som Helhed ved at forhøje den Beskyttelse, vi have, idet der ikke derved tilvejebringes større Sandsynlighed for, at Industrien faar Kapital, men kun at Barerne her i Landet